x

١
تكيه ده اوطه
٢٨

٢
تكيه ده اوده
١٥

Süleymaniye Kütüphanesi

Kısım	Aşir Efendi
Yeni Kayıt No.	
Eski Kayıt No.	376

١

٤٧٦

لعاشر

ورنده طاغ جفه دیرلو

یوخ کنش سوکوحب یاقنده اشعال

مخطم بورندرق دا وه بی جمال

هم ایج یقاکیدر البس

یقایه دی جیب کی دخی البس

متن بیل او زنج سنا او وجهك اورتم

یوزجور وعزنی هم عرشدرای عم

قو بسلیمی نده مرتی

قلیمی حافظ و داخی مجتی

مفتعلن فاعلن مفتعلن فع

دلم رفیقا لکا همته اطوع

القطعة العشرون من الهزج المکفوف المقصور

ماقوش یمی حیدر دیکل قوجیه نقال

هذا مما وقف وضم الى
کتب حضرت الوالد
علیه الرحمة
بشروطه

هذا تعريب الشاهدي لموسى المولوي الطرابلسي هذه القطعة
من البحر الوافر المقصوف المعصوب وعند العرب من الهزج المسدس المحذوف

بسم الله الرحمن الرحيم

بنام ان عطا بخش و خطا پوش — که درکندن عقول خلق مدهوش

اودر یزدان و علام السرائر — وما تبدي وما تخفي الضمائر

بو اکواني یرتدي اول عدمدن — الوهيت انك وصفي قدمدن

یرتدي ادمي اب و ترادن — اني قلدي مکرم ابتدادن

که مسجود ملائك ایتدي اني — انك نسليله پر ایتدي جهاني

قمودن اشرف و افضل محمد — که حقك رؤيتيله اولدي مسعد

ختام الرسل ایدي گرچه اولا اکمل — ولي عنوان کبي اوقندي اول

جناب ادمه ویولدي اسما — اکا ذات علوم اولمشدي اعطا

لسان افصح قلدی عنایت — انك مدحنده وارد نیجه ایت

محمد مصطفایه انی ویردی — که تا قرآن اوله ذکریله وردی

صلاة الله مولانا الكريم — على الهادي الى النهج القويم

نبينا المصطفا خير الانام — كذاك الآل والصحب الكرام

پس اندن صکره بیل مرحوم والد — جلالی مولوی ول پیر ماجد

انك قدری کبی اسمی علیدی — طریق مولوینك اکملي ایدی

جلالتدن لقب اکا جلولي — جهاني ایلدي صیتیله مالي

انك میلادي شهر آتنادر — اکا دار الحکم دینسه روادر

ولیم حومی چکدي آب ودانه — طرابلسي وطن ایدندی جانه

اکا اولاد اولوب ابرج آسا — بری بو عبد احقر شیخ موسی

بحمد الله چون اولدم اکا انعام — گلوب تاریخمه بیل لفظ انعام

ایده ایزد تعالی مرقدین نور — اکا خدمت ایده ولدانله حور

ایچه دست علیدن اب کوثر — بوله اکرام ایله چوق زیب و زیور

بدر تصحیحنه جهدیمی صرف ایتدم — کتاب شاهدییی ازبر ایتدم
چون اولمش شاهدی مخلص اوسلطان — ندیم اولسون اکا عدن ایچره غلمان
نه بر اخلاص ایمش جنابی — که چوق مرغوب اثر اولمش کتابی
خدا شاد ایلیه روحینی هرگاه — بوله فردوسده اجلالله جاه
کتاب شاهدی اولدقده اتمام — اوقتدی باکه علی نیجه اعوام
یوز اون تاریخنه دک اولدی سالم — اودمده اون سکزدی سنی سالم
وفاتندن مرور ایتدکه اون ییل — حلبده مولوی شیخی ایدم ببیل
یدی ییل صکره مصره کوندرلدم — طریق مولویده سرور اولدم
بنی شیخ ایلین شهر مصرده — محمد عارف ایدی اول عصرده
دخی شیخ ایلدی اول پیرزاده — یوز اوتوز التیده قاسم پیشاده
ایدردم حلقه انده وعظ و تذکیر — کلوردی مجلسه هر شاب و هر پیر
بری انلودن ایتدی باکه ترغیب — دیدی کل شاهدی ایله تعریب
که شرح اسا اولوردی اکه معنا — دخی مفرز کتاب اولوردی ضمنا

ولیکن

ولیکن اولیه اولسه بیتنه بیت — صقین ایتمه بو کالعل و لیث
دیدم اکثر قوافی فارسیدر — مقفی ایلمک حیلی عصیدر
دیدی ایتمه مقفی مثنوی قیل — که شیرین طرز و مرغوب اوایل
دیدم صغمزسه هر بر بیتی تعریب — دیدی اولدقچه ممکن ایله تقریب
همان صغمه این الفاظنی رفع ایت — دخی بو نظم ایدوب ذیلنده وضع ایت
دیدم نظمی اولورسه نقصه قابل — ضمیمه قو دیدی کا وله مقابل
یه شول الفاظکم تازی دیلنده — دیدی قوی انلری یرلو یرنده
نه ایتسه اقتضا قلغل تصرف — انی تنویر قیل بولسون تعرف
دلادم تکریدن اولدمده اسعاف — که اولدر دستگیر کان الطاف
انی نظم ایلدم سه ماه ایچنده — زهی تحفه اولوب تازی دیلنده
تمام اولدقده تعریب و نظامی — دیدم بن شاهدی تعریبی نامی
کل ای منصف تأمللا نظر قیل — غبار غل و غشدن قلبکی سل
قصورم وار ایسه نظمنده کظم ایت — پسندک یوغیسه سن داخی نظم ایت

بو نظمی ایتدیکم الله ایچوندر
نه خود مال و نه خود بر جاه ایچوندر

هدیه ایلدم صبیانه انی
که تا ضبط ایده لر خیر اللسانی

دخی خیر ایله ایده لر بنی یاد
ایده لر فاتحه ایله روحمی شاد

دیه لر ای خدای حی و رحمان
صفی موسی کناهن ایله غفران

مفاعیلن مفاعیلن فعولن
عطاء الله فی العقبی جزیل

القطعة الاول من المنسرح المطوی المکسوف ویمکن ان تکون من البسیط المطوی الحشو المذال بعض اعاریضه وضروبه

تکری تک ادیدر حق و جلیل و جمیل
داخی عظیم اولو یول کوستریجی هم دلیل

هم دخی مرسل نبی کیم ویره حقدن خبر
بای غنی هم فقیر یوخسول و قورقو خطر

شفقه طوداق خد یکاق عین کوز و وجه یوز
کریکه هدب النه ید رجل ایاق قاع دوز

اذن

اذن قولاق کتف اوموز فاره صیچان اوص حجی
دخن دوتن نهر چای کان ایدی تیز وحا

مدیه بچاق دم رنه نصل و کرتسیدر وتر
رمح سکو قوس یای سهم اوق و قاجدی فر

شمس کنش ای قمر ارض یر و کوک سما
یغموره دیکل مطر غیم بولت جه ندا

بغل قاطر ثور او کوز دوه بعیر ات حصان
قصرغه حجره وطای مهر قولاندر بطان

فایده سز نسنه در شیء بلا فایده

هم دخی مهد اندر او کله سوزی بیهده
جنکه دی ناقور قبوز عود هم آقلق رباب

دود که مزمار و دف دمرو زباندر تباب
طنبوره طنبار و دخی اسکدر حماز

اون دقيق طاغيلوب قجمغه ديرلر نفار

بوسوزمي ازبر ايت كوكلوكك اچ پاسني

قولي ذا احفظن واجل فؤاد اعني

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

قارئ ذا السفر العلم له ساهل

القطعة الثانية من السريع المطوي المكشوف

اذهب كيت سويله قل وكل هلم

ديدي قميص كوكلكه اچ طونسرا

كوكجكه دي احسن ويكي دماغ

هم درجه خوجه بوجاق زاويه

قوم وقبيله يه عشيره ديمش

هره كدي قعب سنت هم خدم

فخ فق اولدي وجرس اولدي چلك

ثم ندن نيته نيچون كيف لم

ويل دي يك كم دخي قفتان قبا

قورباغه يه ضفدع وهم كي داغ

باب قپو داخي وسط اورته يه

اجنبيدر ياد خدين دربلش

قاره ونش وجد دده اي ددم

اسم ادا خشنامه عنبي فجر طك

ملح طوز اتمك خبز ولحم ات

دخن وذره طاري ودي بر بغدايه

اولوغه ميزاب دي ارغه قنا

خصم قريب اودخي بيت اوستروار

منك لي قط فتى لا يرى

ليت مكاني بكم اهل

بونجه آشي دولبنيه اعمل ايت

ارزبده وبكرلجه شعير لوبيه

داخي ذكرمن ندرر ددي رحي

دي شبكه طوزغه رايب يوغرت

مفتعلن مفتعلن فاعلن

القطعة الثالثة من المجتث المخبون المقصور

اجق نه بين ومفتوح داخي حاجب قاش

الين نه جبهه وقرداش اخ ورفيق يولداش

صمانلو بالجق وكويج سياه ولبنه كرج

خوكلبش وصقسي خزف رمادم حجر در طاش

صوما تراب دي طبراغه نار اود بيل ريح

دموكوز ياشي يابس رطب قروايله ياش

سرانه الموق وصتماق نه بیع و اشترا ال
هم اصی نفع و اثاثه دیكل متاع و قماش

اكنجی حارث اكن زرعدر نطس فلحان
بیچ احصد ازرع اك دوك دس ولكد بیدر جاش

هم اختلاط قریشمق دیكل بریشمغه صلح
یواش نه سهل و ملاین هیاج حرب صواش

اوقی دورش كیجه كوندز صغرلین اولمه
فجدوا اقرأوا الا تكن من الاوباش

مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات
فلیتنی معك العمر كنت رب معاش

القطعة الرابعة من المتقارب المقصور

دی چیلق حداء دخی رخمه دال	حمامه كوكرجن جناح پر و بال
دخی نجم و كوكب دیكل یلدزه	ثریا در اولكی بكی ای هلال

هلال

هلال اولدی صوت و مجره دخی	صمان اوغریسیدر عباء نه شال
اوبیه دی نحل خلیه قوان	چچك زهر و نور اولدی آری ولدی
بولك صاچ و آوربلچ و ضر قوغ و ویك	ذوابه ضفیره دخی رسل و خال
فتی كوز و اوغلنجغه دی صبی	یكیت شاب اوغل ولد شیخ زال
بنامش خوف قرغل اسمطدر	قری مراءه شهر و سنه ماه و سال
فلی قول ابهی من الدرخذ	سوز مروار یوانجو دن بندن ال
فعولن فعولن فعولن فعول	یزول الجمال و یبقی الكمال

القطعة الخامسة من المضارع الاخرب المكفوف المقصور

دیرلو سنجیه قرقف صهبا قدح نه جام
قرنق امه و جاریه قول عبد ایله غلام

عصفور داخی سرجه و صرچه زجاجه در
سرجه طینه بولق داخی خبز بیام

مفقود یولار داخی لبدر كوملدرك

توركی سماط ایردخی سرج واویان لجام

کبجه نه مغرفه طغنه طاجن وغلا

هم انطبخ نه قیندی وبشدی نج خام

دیرلر عربجه خنجره خنجر دی صغریه

بوغالی داخی قینه غلاف وقلج حسام

حرام وسبطح طام ومراد اربه بوزج دین

خطوه ادم طاغ حنك وجو ملکه برام

یا ماسك الیدین لذیلك كی ادع

ای ال طوتوجی اتکك الدن تجن قویام

مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات

من یتقن العلوم سیرقی الی مقام

القطعة السادسة من الرجز المثمن السالم

قارن بطن اگلك ذقن بل صلبیدر قوشاق نطاق

داخی

داخی کوکس در صدر هم سره کوبك انجك نه ساق

بط ایله صقر اوردك جقر بغضب قمقر طارغون نقر

فضه کمش آلتون ذهب تیمور حدید نحاس بقر

قز دیر قلای یدر صفر توج هین کلز هم صعب کوج

ارکك ذکر انثی دیشی تیس ارکجه دی کبش قوج

ضم درجاع وقبله اوپش فعل خفی کزلو ایش

ار زوج وعورت زوجه در عرقه ندر چوق در کثر

کوب حب ودستی جره در هذی الجهة یعنی برو

قدام وخلف وتحت وفوق اوك آرد اشاغه یوقرو

بورجك اوده دینك فاد آنده ایلت اوصل هناك

ادم قتبی ظهری تحك آیرلمغه دی انفکاك

بونده گتور هات هنا اوته دخی ذاك الطرف

حرص ایتمکه دیرلر شغف یومشقلغه دینور ترف

اوتورمه بلنلر له تحکذوکی قوورترای اوغل
لاتصحب الجهال فرّا بنی تخلّص ننك اقلّ

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
تصلی بنار سعرت ان یصحبنك جاهل

القطعة السابعة من الهزج الاخرب المقبوض المحذوف

ینبوع بکار و کوز بردق … نهر ایله خلیج اولدی ارمق
الطراح لاسفل دخی دمی … ایمق دخی اسناغه برقیق
اصفر دی صرویه کوك نه ازرق … اسود قره ابیض و یقق اق
احمر قزل یشیلدر اخضر … نیل اولدی جویت مدقد طوقمق
جوز اولدی جومق قتیدر صلب … هم ایری خنغن لیان یومشق
کف ایه وظفر اولدی طرنق … ابهام ندردی اولو برمق
خنصر نه کیجیسی لکه یومرق … بلکن دخی قلع وکمی ذورق
خذر و عقبه انش یو قشددر … یوکسك نه رفیع وسافل الچق

لاتتبع

لا تتبع ولا تروم دخی هم … استمه دیمك دی کوشکه جوسق
من خاف نجا من الدواهی … قوندیلدی اوکسه کا ولدی قوروق
مفعول مفاعلن فعولن … السعد لفی العلوم موثق

القطعة الثامنة من الرمل المحذوف المقصور تارة تارة

یقطر یعنی طمر هم عرق طمار دی قانه دم
اطعمه ایله یازلمش صفره در سماط هم

غمره و جمره فکر هم بازکون معکوسیدر
درلو درلو انواع شتی سرنکون منکوسدر

کوده جثه امعاء بغرسقلر خو بکرك کلیه در
ضلع ایکو یان جنب ورك اوجه اویکی رئه در

ناجی قورتلمش ولحم ربوط بغلو قبضه صاب
شعر قل مکتوب بتی طون توبدر هم ظرف قب

صوج خطیئه صاج نه ابذر صچ تغوط ایشه بل

اضرب اورمق قلع قوپارمق قوص قیغ بوین انحنت دون نه جل
بر ایکی اوچ واحد اثنین وثلاث اربعه دی
درده هم بش خمسه در ستّه آلتیدر سبعه یدی
داخی سکز در ثمان تسعه طقوز در عشره اون
یکرمی اوتوز قرق عشرون ثلثون اربعون
الّی خمسون التمش ستّون سبعون یتمشه
دی ثمانون سکسانه تسعون طقسان اولمشه
یوز مایه بیك الف در صبی عد جرب سن صنه
عقلسز بون اولنه دیرلر هم یغ ابله ینه
یاکه دیرلر ناحیه داخی براغه خامه در
کاغده قرطاس دیرلر هم الوکه نامه در
ایچروکی اگلریسك یوقسه قلیغل طشره ده
ان تکن تفهم فلج اولا فقم خارج حده

فاعلاتن

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات
ویح من یبقی بفخ الجهل عاجز للمات

القطعة التاسعة من الهزج المثمن السالم

تأنقله تقید هم اوزنمك طی ولف دورمك
طکوز خنزیر وحفر الارض معناده یری درمك
دیکل قیماغه نهب وخطف کوسترمك اداء ایتدر
جلا هم یاشدن اجمقدر طلاء ومسح در سورمك
رسن ایپ فیلدر بوکك یاوو در ضالّه و وجدان
خوبولق لم دیرمکدر وصول ایرمك دی ضغو اورمك
تبختر در صالنمق خدش داخی طرملامقدر
صاورمق تذریة اولدی دخی نفخ اولدی اوفورمك
هم اولدی حبو سورینمك رجوع ودور دونمکدر
اصرمق داخی عض اولدی نباح الکلب ایت اورمك

لهب يالك دي يانمق احتراق دخريص يوتخيط
ندر دكمك الكلمك انحنا وكنس سوپرمك

تغرش حدسلة سزمك دخي رفع اولدي قالدرمق
دخي ظن صنغة ديرلي تحمل اولدي كوترمك

دينور رعده طاربيمق هم اوريرمك در اغتيشاب
دخي تنفير اوركتمك ندر ايصال ايركورمك

فما برد من الجد من الانسان قل عجب
نوله صووغرق بوزدن ادمدن كندوزبن كورمك

مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن

فيلزم من جهل نفسه تعرفه بها ان غمك

القطعة العاشرة من الكامل المثمن للذال الضرب والعروض

سوده دي حليب ولبا اغوز دخي قشط قيمق وفم دهان
سورويه قطيع حويطه تور دخي غش صكسره ديل لسان

اولوخان ملك دي فحن متي قيشه هم شتا سجيه مدام
قتيشيه قصب سكره عصب ايلكيه دي مخ سوكلدو عظام

كره ياغي زبده ويايغ ادي تمحضه اولوحصه هم
اوده دي مراره قوق مثانه تاوق دجاجه واند تم

وكي هامه بط قاز وهم يمام اوكيك عقعق صقسغان
قوشته طير ووكريوه دي يوريه فرج وبسلمسي حضان

شو كوجوجك اوكاوله باي ايحون اكاظله دي قش اولسه اول
اكاكوخ دي عتبه اشك ديركه عماد ووسيع بول

سكا يكرك اولكه قول اولمسن دين اولوسنه قوبوني اني

لك خيران تك عبد من هو دين ودع الدني

متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن متفاعلن

فاذا تأدب في الصبى رجل يعز ولا يهن

القطعة الحادية عشر من الوافر المثمن السالم

دی تلکو قره دیدیه دموق جند دخی بوز بوزنه طلو
دی راعی چوبانه ضان قیون حمل دی قوزیه سرب سرو

دی غله تخل بوندرغه دی نیر ویبا دی مدرایه
ضبان اوقی جدو زوله سمیق ومقوم دی اوکندریه

کوزل حسن ابط قولتوق ایچی حك اجذب لاتجرجکه
هم ابله اوغوز دلو مجنون بلید اویا وبهته سمه

سن اته جانی ادب یولنه یوری کاوله سن یرتقودن
ادوجی اسلك الادبا لیتقبل فی الوری ابدا

مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن مفاعلتن
حرامك عف وکذبك دع وسکرا ادم تزد صلة

القطعة الثانیة عشر من الهزج الاخرب المکفوف المحذوف

دی چوریه اطراف هم اقلیم ادی ولاد
دامرجیه قوبجیه صانع ایله حداد

صانع عبیده حداد معنیسنه دیرلر
التونجی دیکلدیسح

آدی

آخوری ندرر لایق وهم داخی جدیردر
هم مکنت دولتمك بزکه حلیه وکت سز

یلیق بنه یراشور دخی یصلح نه اوله یاردر
یبقی قاله یتشبه ویماثل نه اوله بکزر

زولیه نه قالی وبیلك رسغ دری سن دیش
یوك صوف غنم لحمه سد ادغ وآر یش

یوقرلغه اعلی وعرق دربوی هم قد
ایلرلکه دی اقدم وکریکه دی ابعد

هادی قولغوز تیمرمیش اویوجی تابع
هیجا صواش صورته دی هیئة وصابغ

اعطی لی ویردی بکا هم عدلدرر داد
داد دیکل ادله قرداشه دی صنو اد

ملك اسنی فه ذو ملکدر ایو اسرع وعجل

بعض صاحب ملکت
پادشاه خداوند خدیو
دیکلدر عبیده مالك الملك دیسح

هم سبی قروش قول دخی مملوك و رقیق بیل
قایدجری باشیدر و حکم ایدیجی حاکم
سلطان عظیم دی اولو سلطانه شاه هم
مریخ و زحل تازیده توركیده موافق
كون باتدوغی مغرب و طوغدوغی مشرق
كوجلویه قوی دی دخی دیكل اكا قادر
قرم و بطل و باسل و مقدام بهادر
احول شاشیدر صاغر اصم اخرس دلسز
افصح دلدر اعرج دخی اقطع اوكه الكن
حصبه قزامق غده بزو ادره ذكرات
ثؤلول سیكل و یوز جرب و دمله چبان
فرصت نه ظفر اوتكلك لج و ممارات
تازیده كتمی كیمین اودشمك نه مجازات

بو یرق طوت وكیر یوله و طوغری یوری دائم
كن ممتثلا و امش قویما بعزائم
مفعول مفاعیلن مفاعیل فعولن
فاعمل ترد الحوض فقد خاب كسول

القطعة الثالثة عشر من الهزج الاخرب القصر والابتداء والحشو

هم یایه دی قیظ و صیف دی كولكه یه ظل و فی
هم دخی شتا در قیش دی قوكشیه جار الجی
هم یاز ربیع اولدی كوز فصلی خریف ای عم
اسسی و صوق اودی اولدی رمض و قر هم
اولكیم اوله اصلی ادنی اكا دی نفی الاصل
اولكیم اوله اصلی الجق اكا دی دنی الاصل
آماده مهیادر دوزلمشه ذو اكمال
دوزمه تجكیدر نازلنمغه دی ادلال

بالق سمك اولدی نمل قارنجه وایم ایلان
عقربله چیان اولدی جراده و عقربات

بوكون كه قونورسین یارین كلور اوتابیه
ماتكسب فی ذا الیوم یاتیك غدا آتیه

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

لایلق كفعل الخیر فی الكون محاصیل

القطعة الرابعة عشر من المتقارب الاثلم الحشو وقیل من الرجز المرفل

قوقیشه منتن مفصوله زلمش	بوزق صواسن مقلوع قویمش
مسرور رحمی قوتلو مبارك	هم اغله همم كل ابكی واضحك
هم یارادیجی باری وخالق	رزق ویریجی معطی ورازق
عادی وجاری دی یابیجیه	دیكل مهرول سكر دوجیه
ساحب وقاید اولدی چكیجی	مردی وقاتل دابلیبجی
مداح نفسه كندونی اوكیجی	داخی فضولی هم لاف اوریجی

هرنه دیلرسك واستدسنده	من یشتهی شیٔ یطلبه عنده
مستفعلاتن مستفعلاتن	ایاك یهمل عنك التفات

القطعة الخامسة عشر من الكامل المقطف اقول انه سهو لایجوز صناعة بل هی اما من الرمل المشكول واما من الكامل المضمر المخلع

ندر استره دی موسی دخی حلق قیل قریمق
یعنی باشی قازمق تراش معناسنه عربیده حلاقه دیر تراش

بیكلو مستن حكایه مثل و دی ضرب ورمق

دیدی دیكمكه دخی نصب دخی صاچمغه دیكل بذر

دخی طوكمغه جمود دی دخی عصر اولدی صقمق

ابط اولدی قولتق اغز بوجغنه شدق دیرلر

بوجغه دی ركن لیكن دخی مقعد اولدی اوتورق

دیمش اوتلغنه مرعی دخی مرج اوتلو یردر

دخی جبل وجحل اوركن اوته عشب ومنجل اورق

چارغه لفافة الرجل اشمه دینلدی تبان

قره اوجبا وقسطاط دخی بوطله قلق
ندر قصر دی عاقر اکا هم عقیم دیرلر
طغور یجی زن ولود هم دخی صیحه درجاغرمق
قویه سن ایلك ایله سکه اوکت اشته بندن
فأي الجميع احسن لك نصحي هاك اليق
متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن
فدع المسيء وممن هو محسن تخلق

القطعة السادسة عشر من المضارع الاخرب

بالجق طین الجی صاروج قیلجق نه سفادر
کولنك مقول وکورك رفش ومجرفه در
قبلك دی نمر وطار هم ضیق قولك خرامدر
مانی فتی مصور مشهور ایش سحامدر
طورته یه کورکی هم وعل طاغ کچیسی وسنت

ختن اولدی عار عیب وعذا النعم ندمنت
قطنیه درعشور اشی و دهن یاغه
برایان آشینه جوداب قصعه دیکل چناغه
صوك غایه اوکگه مدح سوکمك نه شتم ایله سب
طاسه دی طاس لکن طست اوه فلاة سبسب
اوزم عنب هم الما تفاح کوز کراشدر
رمان نار امرود کمثری اردیه راجاصدر
اتماجه باشق وطوشنجل عقاب وطوغان
بازو یراسه خفاش یوییوداوجه طوغان
ایومك سونمکله اولدی بطر یاسه
اولولغه دیکل هم اشی ایله حزن تاسه
سونمه سن دوکوته غصه کتورمه یاسه
لا تفرحن بعرس ولا عزاك تأسى

بریان فارسیده کوداب دیر
فارسیده کاسه دیرلر
صوك فارسیده انجام دیر
سوکمك فارسیده دشنام در
طاسه فارسیده بیمانلق در
اوزم فارسیده انکور دیر
الما فارسیده سیب در
کراسه فارسیده کمثرا دیر
نار فارسیده اناردر
آرموده فارسیده مرود دیر
اردك فارسیده آلو دیر
اتماجه فارسیده باشه دیر
طوشنجل فارسیده آله دیر
طوغان عنیده فارسیده طوغی باز دیر
یراسه فارسیده بیره دیر

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

ملك الورى جميعاً من لبسبه عباة

القطعة السابعة عشر من الخفيف المقصور المخبون

ايو دب كلب ايت طكوز خنزير — عنتر او ياز سكك ذباب درير

درسكه مرفق وقار شد رشبر — قول عضد باغ قولاج ذكر دبر

اكنه ابره ذراع ارشون دى — اوق كزى فوقدر مقص صندى

هم عريض وغليظ يصى يوغون — هم قصير وطويل قصه اوزون

طرف كوز ادى كور انظر بق — اسحق اذ اعمل ايله احرق يق

يورت ايتمكه نه عدو وتجبه سوط — داخى اركض سكرت طولنوق سنوط

قلغموق وثب اويون لعب هم دد — قلغى تب العب وينه يارين غد

مردمك مخ ومرجمك نه عدس — قيجى قطف وبصل صوغان دريس

خوف قورقويه صبر ودخى عليل — جوق كثير وعزيز واز قليل

ناقص اكسك هم اولدى بولواسع — هم طمع حرص وراضيه قانع

هم قصير قاصله دى وتمه فريك — كستمكه او وتا قلغه قصاله شريك

هم مدور دكرمى وطاجون — خودد كرمن سميد ايرمك اون

كوكلمز كتدى كلمدى بينه — قلبنا غاب كم يعد اينه

اى كوزل يوزلو بكك كول ونازلى — يا امير ابتسم وتِه دلا

فاعلاتن مفاعلن فعلن — كاتم السر قصده يصل

القطعة الثامنة عشر من الرجز المثمن المطوي

نحل ندر دى الملك همدخى منخل دور الك

مغره دخى آشويه دى داخى نخاله نه كبك

اخت نه قز قرداشه دى حجاب آتا دور ام انا

ادمه انسان دى ولى بوبو وانسان دى ببك

شعله قبس فحم كومر جمره كوز اود همدخى نار

كل نه رماد وحطب اودون زبل جله تزك

حج ديرى ثوب مرقع يملوطون هم ادريم

سخنتين وصرم كون وجلد دري طلبه ذلك

بوزاته دي اشهب واغبس قوله هم اولدي چپش

اشمص وهلاج يكلكن اولدي سبوح اولكه دولك

تعجل في الذئب لكم سيرك ذا صاح لاين

نيجه ايو رسن يازغه بوكديشك قنده بدك

مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

مهما تظن في احد من عمل قبض لك

القطعة التاسعة عشر من المنسرح المطوي الموقوف المجدوع المنحور

دو بدوزه دي مستوي همدخي املس

ملزم وزبو قصاج اورس ايله حبكس

مطرقه چاكج قدوم دي كسره سن

مبرد داخي اكه درسه مسفن

شعب بلك مرتبا طاغ ديه سيدر

طاغ جبل وعذره آدم نجسيدر

ديدي طومانه ضباب او ركجه جبله

الدرمه صاعقه جه دخي طله

عرش ندر تازيده تحت وسريردر

الدرايجي مضئ دخي منيردر

خوش اكله افهمن نسل دول ودوش

داخي نظام الامور دي اكايونيوش

بوكلومه طي صارنه لف مال اكلدي

اكريه اعوج دينور اعرض دوندي

جزدخي كج يچي وابج كل دي كادي واشرب

ضيف قونقدر مضيف قونق الاذهب

فاكهه يمش طوله ارمله قاوون

بطيخ ومغرور ريم تاوه يه ماعون

قیش اوی بیت الشتا قصر در کوشک
چردغه غرفه دینور طرجنه درکنک

مونسه دیکل انیس موجع دردر دیش
دم نفس وصوك نهایه وعشیر اش

خرقه نه بیزارقه ظهر اغسل سن یو
جانه دینور روح ما جاری اقر صو

بن انا بطمان رطل کیله خوصاعدر
عهده دی میثاق واولجك نه صوعدر

اغره دیکل ثقیل بنت دخی قیز
یینی خفیفدر رخیص غالی وجوز قیز

صوررسك صولجان نه اوله چوکان
یوه لمق دخرج طوب کره ای جان

زق صوده بینلك تولوغه دیرلر

مزود

مزود تازنده طاغرجیه دیرلر

یوج کنش سوکوحب یاقغه اشغال
محظم بورندرق داوه جی جمال

نیفق هم ایج یقاکیدر البس
داخی یقایه دی جیب کی دخی البس

متن بیل اوزنج ستام وجهك ادرتم
یوزجور وعرش هم عرشده طاق عم

جمله قپو بسیلیجی نه مربی
صاقلیجی حافظ وداخی مجتبی

مفتعلن فاعلن مفتعلن فع
دام رفیقا لکا همة اطوع

الفطعة العشرون من الهزج المکفوف المقصور

نه ما قوش یمی حبدر دیکل قوجیه نقال

حسود اولدی بداندیش اوزین کورجی مختال
بوغون عبل و بجیله دیکل مسك و قیره
دیکل زفت بولانق عکر عادته توره
حریر ابریشم اولدی کوزل ادی ملحدر
ایبك هم قز دینلدی خوجر کبی قبحدر
ندر طاغ ارکی دیرك براغ آدی قلددر
دی آبی مرشنه قوزجوز زبیب خود قوو اوزله
وکر ابن سبع اصلان دینور دلکویه ثعلب
ضبع صرتلان و هم پارس دیکل فهد و کلر ضیب
داخی قوته دی زور ایراق نائی بطیدر
کج و سیبن مراد ذرا طاغ اشکیدر
کیسه اولسه طلواقجه دینور کیس لجین
همن التون چاغه سن دیکل قصعة عین

دیکل

دیکل صلقمه عنقود داخی زاد از قدر
ندر خرج دی هکبه ادام ادی قتقدر
کوکل نیجه برالدر سنی سنا مزوطتلو
فلم یخدع قلبی سمین لك حلو
مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن
لعلم وکمال المجد فهو جمیل

القطعة الحادیة والعشرون من الرجز المطوی المخبون

لحیه صقل بیقه شارب و مشط درطرق
برت باش ادی قرجه درهدب و خمار خمی سجق
کمنونه کمون ویکین غالب ویوش برق عسل
بال آرینك یه دیکنی ابرة نحل ان تسل
کوز قبغینه جفن دی قرع قبق طلوم ملان
فارغ بوش و باشنه رأس رتغه زائدی فلان

قویرق ادیك ذنبله قیج نصف یارم دبری دم
صو صیغری هم اولدی جاموش وبقر صیغردی هم

ادقه سی کوزنه احدب وطاشغی دابه ادره دخی
کوسه وصقالی قبا کوسج وکث اتا اخی

مستلغه بسناره دی اجره کره دونم جریب
اری نظیف اوق فتات سنبر قربیش قولی قلیب
سنبر سبع نسخه

رونق فر دخی دیك اخر وفأس بالته در
قالقنه ترس واوق ویای قوبجقدی جعبه در

بسالکه دی تربیه طبق هم عبادته
زاهده تارك التسوی مذهب ودین دی ملته

فارسه اتلو ایسیخ شیش داخی یا دی راجله
صاج ایغینه منصب مرتبه یه دی منزله
داخی سیورة الرکاب اولدی دوال هم رکاب

اولدی اوزنکی وسفردن دونشه دیکل ایاب
بودر ایوسیکیجی صوکله اوکه صو صمبند
ذانهم هنی فرد با ظماء ولا تفر

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن
معرفة اجل ما تذخر الافاضل

القطعة الثانية والعشرون من الرمل المجنون المقصور

بو تورغه بنت حسك بلیجه فروج ودی بول
فلس وشیئ نسنه وانبوب وشمال لوله وصول

صمریه روث دواب ویبوخه دیکل غایط
سدکه بول وشخاخ ودخی دیوار حایط
عنکبوت اولدی اورمجك اونکولك خوعناد
ذلقطا اولدی صاروارو کینه اولدی قراد

اولدی حانوت دکان جنبره متیب ومجره

داخی جلهایه دی حائك بزه کرباس دیدیلر

خرقه صنعت مشیسیتانه دی اجمه دخی غاب

بیزه مخزر دی حدا باشمغه جورب نه جوراب

قرغه واغ غراب وشبکه قید خوباغ

بوستان وطاغ حدیقه وجبل کرم نه باغ

بو یورویش یوری کیم سماکه قیامته کرك

سیرة جیدة سر فغدا تلزم لك

فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

لا یری وجه سعود ولد یأته آت

القطعة الثالثة والعشرون من الهزج الاخرب المقبوض الاذل

تلك حمله سرع اوزم تکاکیدر دیب

قعر و داخی جفنه اوزم چبوغی حبل ایب

یبرق ورق واغاج محصولی حمل

کوك اصل دی کعك بکسماط اذدر شمل

سله دخی لطمه لکنه در بوغمق خنق

جلد اولدی لغنده چابك واصمق شنق

مستقوق یارق دریك عمیقدر خود شقب

هم وهده چقور جلیل اولور دلمك نقب

یوك حمل خوکره مره یولدر منهاج

تاج اسکف وجابع اج صجی قبرش اج

اولکه اولدی یو وطغربی الکانه قورقو

ماسش من استقام دینا حرق

مفعولن مفاعلن مفاعیلن فاع

من طهر نفسه عنی نقاع

القطعة الرابعة والعشرون من الطویل السالم

خداع الدمق اولدی الخداعه دی الدانمق

تبصبص تملق هم ندر یعنی یلدانمق
دخی جذ بدرجکلك دخی کشف وفتح اچمق

کالوم مع الغیظ قفقویوب طوطلدنمق
نعاس هم امزغنمق اویومق منام اولدی

لغتده توسد دخی یصدوغی یصدنمق
بکنمك هم اعجاب انتخاب اولدی اوکرتلمك

تغنی هم ایرلامق حیا داخی اوتنمق
تناول ایمك طتمق دیکل ذوق وایمك مص

زئید الفتی کاللیث ترکیده اکرنمق
هم اسراغ دراومك دخی بطوء اکلنمك

تمطی تدحرجله کرنمك یوالنمق
دخی رعی اوتلامق ندر بلّ اصلامق

تبلل من القطر ندر یغموردن اصلانمق

من

من الروح اولی ذا الکلام ان تصدقنی
بو سوزیکدر جاندن کرایدرسك اینانمق

فعولن مفاعیلن فعولن مفاعیلن

ومن یستشر ذا العقل بالعقل یتنمق

القطعة الخامسة والعشرون من المثمن السالم

قفین اغجی نبغ جامد صنوبر	آغج دکنده بیقوشه بوم ونقّاز
هم اوّل من الامس اوته کی کوندر	دون اصراغی البارحه امس دوندر
دوشك هم فراش اولدی عریان یالنجق	قوج احصن دخی حصن وحجر اولدی قوجق
سمکدر مخاط وهم کتسه قفادر	بوزن انف قولق دیبی هم خشادر
یمك اکل اوج صوم وشبعا اندر طوق	مداس اولدی پابوج اداء خف وجومق
دی مصروع وممسوس وحق طوتمشه هم	هم اوك عقل ومعنی اولکی کتمشه هم
دی میمونه نسناس وکوبیه قنفذ	دی طوشنه ارنب کیك ظبی والخذ
دی وزکیه فتنه تصادم طوقشمق	دی عربده غوغا تضارب اورشمق

فرشته ملکدر ادب ایو خویدر
صالیور دیسك دیکل ارخ هم اسکت
دیه یم سکادیه جکلرسن ایشت
فعولن فعولن فعولن فعولن

تخیر نه دهنیت خوجهون دلودر
دیسك اسیم اولهم اضخ دی واضمت
اقول کلاما لك اسمع وانصت
علا من بحور المرجی حول

القطعة السادسة والعشرون من المقتضب المطوی المزال

هم جهنم اولدی طموجنت ادی اوجمقدر
صار اولدی الکدی زوع طیر ادی اوجمقدر
انجل ادی انجیل هم بت پرستهدی وثنی
هم کنیسه کلسه در عنبه هکید سفله دنی
هم سرب یول النی ذلق وذلق اولدی وحل چیل
چوکنه سمیج وسمج دی صویق چوره وحل
کالسدر دزبنکه اول کاز لنه یازدیسه
ما الاله قدره سوف یات محترسا

فاعلاتن

فاعلاتن مفتعلن فاعلات مفتعل
طبعنا طبیعتنا المزاج والجبل

القطعة السابعة والعشرون من الرمل المسدس المحذوف

جاه منصب بیز قوبی نهج یول
قین انا اولدی حمایه نعل آر
قاذبور فی منقار الوز اوغل ابن
طیره غضبان طبل طاول صوج ذنب
ذو بغه قاصرغه یلکند شراع
یال عرف ودبسی بکمز حلم دوشن
قطره طله کرج کف هم خبز کرج
اولدی شندق ور داغوز اولدی فج
طورمق اکسلمک وقوق انتقاض
قنبره جیکك الکتنج جیك فخ

تبن صمان حنطه بغدای خشمار ودل
کندینکد قین اتا حموای پسر
کویکو اولدی ختن اوینا بنی خدن
اوغل اوغلیدر حفید وکوپری جسر
ندی امجکدر درك اولدی سطاع
بیره برغوث قمل بتدر بیوه عش
کفلو اتمک بجغوازمیل قد بیج
غصه وقیغونده حزن ایله غم
قالقمق اولدی قیام وطالدی غاص
زبوه زیبق اولدی خطاف قرلنغج

كوزجی ناظور طنبق شاهد ملاذ — صیغناجق یر دخی ملجا عیاذ
دی قجاجق بیره مهرب ای اخی — ذروه دابه دك الی واو در دخی
هم كلف یوزده چیقندر سلعه اور — ركبه دیزه ر كعب طوبوق بادسور
عید بیرامدر ذلا بیه بنشی — ینج مصلق داخی خمر اولدی سیجی
سیكر صوبندی مهان اولدی صغن — هم كثیب كومه طبراقدن یغن
قورقلو ایشه دیكل فعا خطر — داخی منقل بالجعب صند و غیلد
دیو كتورمكه مجئ بالشیء عرب — صب دوكمك داخی قچمقدر هرب
اولدی بالان اتی برذون ای دده — طینغه سنبك دی وغراش عربده
هم تثاوب اسنمك سعال وكسورك — كز اونجی بالی فاسددر جورك
اویقوده خورلد مقدر خرخره — تامدر دو نوبتن صنق دی مكسوره
ودعه بونجق مهره مدماك اینا — قاوحراق مقدحه چقمق دی كا
هندبا كونیك دی یوزر لكه — حرمل داخی لبان دی كونلكه
قصنی حلتیت وغلبه ازدحام — مفتوش یرتیجی آو صیدای غلام

طرملادی

طرملادی خدش یوق لیس لا — دار موجود واوت نعم بلا
هر یكا كل الجهات بوسو كین — هم یوزك خاتم قاشی فصدر هین
قطن بنبوق خنجت اولدی قاربوز — قرد میمون هم حبقدر یاربوز
كوبه قرط وهم بلازكدر سوار — چیل نه طیهوج وصغرجق زوروزاد
هم انیث اولدی اكلدملكدر — هم نباح اولدی سكلدملكدر
هم تبسم خود صرتمق ای اخی — هم سكوب قنمق دی هضم وری دخی
متفجع اكلودر مهزول ارق — حامض اكشی مراجی حصرم قورق
او قاشیدر تقال هم قنجاق — انیه در اوقلغو عود الی ماق
اعلمق دردیله بلوا ومق عویل — هم تضرع داخی ارقدر نحیل
صیرولق سحم و وجع خود اغریدر — اصلامن مصلوب صاروق وغریدر
هم وجود بولمق مقال دیمكدر — نقب ونقب ولدی دلك دلمكدر
تو دیمك داوق دیمك هیبت جلال — دی دكرمیه كری طاغل جبال
ایشیلك حرمر وحه دیلبزه — حلو طاتلودی تافه طاتسزه

بر عیسده بیت جیجنف تركیده قابعود
فارسیده هند بوانه مغنا سنه دیلر ایج
فارسیده تیتیج فارسیده مودكا ریز
تركیده صدره بنمق عربیده تبتیج
مغنا سنه دیر لر ایج
تركیده اكشی عربیده حامض فارسیده تورش مغناسنه ایج
تركیده زابون عربیده نحیل فارسیده تزار مغناسنه ایج
فارسیده لاغر تركیده بلوارمق
عربیده تضرع مغناسنه دیر ایج
عربیده ارسلان مصلوب فارسیده او تخته معنا
عربیده دیمك مقال فارسیده كفتن مغناسنه ایج

عربیده طاتلویه حلو تركیده طاتلو
فارسیده شیرین مغناسنه دیر ایج

دبه كون برق كلندر ناطله | صالقم عنقود سيتا قدر سينله

بوكلمك قص الذوائب الّتی دوب | جرّه و نشوار كوش سوكمك سباب

انجفرق اولدی فواق اتلجسا | اولدی كاكرمك كذب يالان شها

ايچ ياغی شحم وقبيله در اوبا | خيمه چادر كيچه اوبه در خبا

جوف ايچ قيراق جرجر صحرا يازی | شوكه ديكن مكنسه سوپركه دی

بكدسته شبه ونظير توام ايكيز | كول غدير بحر يم اولدی دكز

مقبره دخمه كلش واسع فضا | ابن آويدر چقال چاقل حصا

نفسا لوخسا ومامی قابله | عام ماضی بيلدر العام بو ييله

اوتلمق سوم اوتله ارع هم طبيب | اوتجی جرجی صيدلانی عطر طبيب

هم ورم شيش صوقبرجغی حباب | تن قبرجغی حديری بوست اهاب

هم كيچی اصغر سفرجل ايوه در | هم دوكم عقده يوماغه كبه در

مجمع وجبلی ولادت دمك | درنك ويوكلو طوغورمق شق امك

هم شجر اغج دی غصن اولدی بداق | يضعون قوديلر خو وضع اولدوق

سرو وقيب سلوی كنذر بك شديد | دی يا وسه مسح هم يكی جديد

هم علق سولك ديسك اغسل دی يو | بوغاز اولدی حلق واترك اولدی قو

هم عبوديت دی قوللق ای اخی | يالن اياق حافی عارض قاتی دخی

هم يتر يكفی كثير خيلی شها | ويله اولسه فاذا كان كذا

هم طر وجاوس قورنه در بوجك | هم اوچق نفاخه كابوندر اوچق

پيره بولی دنج هم جوز صكيب | قوز جيتوكی شمدی الآن دوست حب

كونی غبطه نعره قيغ درع الحصان | آت طونيدر صرعه اولدی پهلوان

اوصرا سنه ديكل صف الرجال | صهر وصهره قيين اتا قيين انا در

اولشيق موصول هم وارلق وجود | هم تأنی يب يب ايجيلك وفود

ست بستوقه نحابون كوبچك | خود توفك سبطانه منجد كورك

بكر قز عذرا وثيب اركورن | عورت وقذافه هم مقلاع صپان

يورويجی اولدی تجاهين يوجه عال | الله ابرص اوبوغه بيهوج خيال

هم قمشلق مقصبه ظاهر عيان | دی نقشلويه منقش ای جوان

تکنه حصطر دی جکر کیه جوا د — جرك وکیر اولدی دژن دوشك مهاد
ستمه جحی هم ذنب قویرق کدك — ثلمه غوزه هم نکیده دردیدك
کیجیك جکه صربلق برقان — یازیجی کاتب هم ایدر زبره قان
کوکدان اولدی جار الهند در — دغدغه قیجیق دی برطاغ فندر
هم سوسام سمسم اوتا دیکل دو — قشیتغه قشیتق هم اکده غبرا
سوکته صفصاف وطرفا الغونه — تازه دال املود وجید دی بویونه
هم تبنك مهد وکبیر اولدی بیوك — هم قسم اندجما عندر بولك
دی اکندو یه برداه قوصره — سیده ایك مغزل دی انبار کیلره
قورشون انك سبخه جورقدر سرب — شوره کیم کورسنور ایراقدن اب
هم سبکه دوجولدر توزغبار — صوغنه بادزد دینور استیه حار
لطمه سیلی وقواره در دیلم — داخی حزه وعز اولدی یلم
ولدی انواع عذاب اشکنجه در — بوله عزم ایتمك یراغنه اهبه در
نغمه سس بانك هم نصیب انضوونثل — هم کشی ادم هم ایش کوجدر عمل

انصت

انصت ایشت اولدیمك بالجق عجل — هم کلو سهل ودوری صافی یذال
حمو قزمق قدرته هم طاقه دی — سبزه واتك دسته سنه باقه دی
زلنك ایك اکلوب بو کلمسی — جعد صدغ وانفتال المرس
هم کتابك اولی فهرست هم — بو حکیمك ادی زردشت ای ددم
منفطر دی یاریلوب اجلمشه — داخی ملتف اکلوب طولشمشنه
ضیران اولدی عربجه ای اخی — یکنبیله فسلکندر بیل دخی
کوك کبی توکینه دی کاشما — فسلکی ریحاندر وتنوق حیا
مثل ایله شبه اولدی توکیده کبی — صا روشن مصفا ردر وردی کل کبی
کلجی اتون سنام انجی مرخ وقصر — کوشك بعض اولدی برزاید خونصر
معنیده نادان وغافلدر بلید — تعیینی یوق صاغشه بضع رشید
هم تصلف لاف اوروب سوزچینمك — هم حرون ولوك یاوزجینمك
هم وداع ایتدی دیسك دی ودعا — حمله وجنك ایتمکه دیرلر وغا
صب عاشق اویانق یقضان سهیر — هم متین محکم خشل ولدی نحیر

تزهه اینجه بولو بنا ایچی
مطمر ولشکر باشی شرطی کبی

یاسلو محزون و مصاب اسکی ردیم
هم یوانی کیشی نله رسهل و حلیم

هم بنج تحیه واقبانه سیم
هم بونخ بونجق سنیه خرزه دکی

هم داخی خشخاش ابو النوم ای اخی
هم کلوحردون کوه عنشه دی

هم خزینه وخزانه بیت مال
استیوجی طالب جلد رحال

راذ موز قریتان باتقات
من قری مصر تسمیها هرات

هم طراز یله علم نقش ونشان
چاقویه لهو ویراغ الت هان

خوذ ذلیل و توصیه اصمرلمق
هم بیوك ضخم اولدی دنوسد جوق

هم تناوب اسنمك احول شاشی
کراوله تنیوس خرمن خبره دی

هم حراره اسیلك هاجر تموز
داخی فی الجمله دیمکدر هنوز

هم تحسر جور ایله خیف الیمك
هزل یعنی بیهوده سوز سویلمك

هم ایچی چرکلو چبان دمل دنس
جرکدر مغربده شهرادی طبس

هم جبله خلقه طبع وحیله مکر
بورنی کثرت یعنی جمع زید وبکر

هم عم

هم عرجه اولدی یوج وهم شرف
الدر امق شعشعه هم لمع وبرق

هزل مزح شعله ضوء کاور دوکفر
قاره کوظلمت کیجه تاریکی کفر

هم ضغاغه بی عقل دریك عمیق
بیهده سوز ترتره هم یاقه زیق

قاشده الیذه چین غضن بیرر
صوت اواز و صفیر سقلق دیکر

هم وحش زشت ونشانه درهدف
قمع برقب قا و صوقان کلوی رف

هم تکالا صدره قوت قدرت ال
شیوه لی محبوبه محبوب ذو دلال

سخره یه هزل واشل اخمجیدر
ال ایاغی اکری اولانه دینور

طفطوقه هم ایکی تحته درکه خونق
بغلیوب چتلادوبن اوردکوده قوش

طیبه کوکجك غملو مغموم اوق نشاب
مستك اوتی مستیکه درباش وتاب

اول کتنی اولا که لایق اولمیه
غیر کفو لا یلیق دی اکا

هم انفرش تورکیسی دوشایلم
هم انوفی معنیسی بیر اغالم

هم مکار زدمذ ایله اورمق صفیر
داخی تحقیر دریوب بحاکه دیر

هم دخی کسب ونزع اولدی انك
معنیسی قازنمق اکونمك بلك

هم بجا جانبنده امون دیکل	براوایه اوجغه کانون دیکل
حین ما بو بدر سنتی خاتون دخی	پادشه‌لرده سلاطین ای اخی
سورتنی سورتنی زحفا زحف وکو	هم عشیره وقبیله در شعوب
هم طالنغمق تغیظ ای فتی	داخی اورته قیش ایچی وسط الشتا
هم تفنجخدر بوزیلوب اسکلك	رفرف وذربیه در بیوك دوشك
اودەمك قوللوغی اداء للخدم	صوغلیوب طقمق دی غرز وحشو هم
طعنه قدح وذم در برخ برك	ایستده ارتقلق نه فضل وسالك
داخی بتمك نبت یوجه در منیف	هم زبون مهزول هم داخی ضعیف
قحبه اوروسبیدر کشخان کدی	هم جبان قورقق زبون مغلوب دی
هم ترهو کدر صالنمق برطله	بورك نوحك عونیدر واهله
ورد تسرین در کل تسرین اوله	کوز خریف وجاده اولو یوله
هم صوصزمق در ترشح طنطنه	دی چغلدویه وچای اوازینه
طلق بیل اوغلان طغورمق رحتی	هم جهول نادان جاهل رشوتی

هم ژال

هم ژال اولدی زبون اولمق ایکن	دمدمه اواز وخرد فرج زن
برغلیه بولغور اشی کوبجك	برینه تشذیب بداق قرمق دیدك
وقت حین درابلغه شهریه دی	صدر اولو هم اول هر شیئه دی
هذه وشول شو سوزدرکه اوله هرزه و	داخی ثرثار ایله هذا هرزه کو
هم فریس دیکل سن اول برجنبره	ایق آلتینه آله بتمایه قرم
اولدی نخ نخ معنیده زهی زهی	هم وزیر ایچی وخالیدر تهی
بزق توکورمك دخی توکرك بصاق	هم کورامك رفو طوزلو صوزغاق
کندرکاله بیلنغ معنیلری	سفرهٔ کبری وشتامه بری

بندی تعریب کتاب شاهدی	قالدی شول الفاظدر کیم صنعدی
چینده برشهردر ادی طراز	بلخده برشهردر وختن ای فراز
داخی منقار اولدی قوشن بورنی وکوچ	ظلم واغلامق بکا وغرور ایچ
شوصه جیلوق جل گشت قال المفید	هو باقی قصب لزرع الحصید

هر صهاره بیلکن قاقردغی — هم اشیق خوده وشص بالق اغی
یاتیشن قالمشلره اولدی مجیر — سید اولو داخی قولاید تیسیر

حساب ابجد

دکله کل ابجد حسابن ای پسر — کیم الفدن یایه دک بر بر صیر
عی حسابا اخص ابجد یا ولد — من الف للیاء احاد تعد
صی یادن قافه دک اون اون کلهبك — قافدن یوز یوز صایکر غینه دك
عد من یاء لقاف عشرات — ثم من قاف الی الغین مات
چون حساب ابجدی بلدك تمام — تحفه مك تاریخینی بیل ای همام
حیث اتقنت حساب ابجد تمام — تحفتی تاریخها اعلم یا همام
بو حساب اوزده ایت بو مصرعدن شمار — قالدی سندن شاهدی نو یادکار
وعلی ذا لفظ ذکری فاعدد — تلفه تاریخ نظم الشاهدی

ثم جا تاریخ ذی یا ما ربی
لفظه اتحفت روما فاحسب

28

قد تم هذا الکتاب بعون الله الملك الوهاب
عن ید عبد الجبار محمد بن خلیل فی اواسط شهر محرم لسنة تسع واربعین ومایة والف
١١٤٩
١٦٢م

تا ادد قی یتسددهق نبانذ نلبتخ قین اناجی هم جاه اید
ت اا د د ق ی ی ت س د د ه ق ن ب ا ن د ن ل ب ت خ
تکرینك اذهب اجقونه دی جبلق دیولر سجیه قارن یلبوع
یقطر تانیقله سوده دی دی تلج دیجوره بر هم یایه دی
قوقیسنه ندر استره بالجق طین آیودیت نخال بدر دی
دونبدونه دی نه یاقوتی لحیه صقل بومتنوغه تاک جمله
خداع الدموع هم جهنم جاه منصب قین اعجی سح

نصاب الصبیان

29

بسم الله الرحمن الرحیم

چنین گوید ابو نصر فراهی حسده حافده و حفده حاسده

ما حرکت الشمال النخل الدقیق و تحرکت الشمال النخل الدقیق

که صبیان را پیش از تعلم لغت عربی باشعار پارسی رغبت می افتد و چون خوش آمدن شعر طبعهای موزون را غریزیست و تعلم لغت کلید همه علمهاست قدری از وی شعر کردم و در تالیف آوردم تا خوانندگان او را بی تکلف یاد گیرند و چند بیتی که ضابط بود هر چیز را از علوم بمیان این قطعها در آوردم تا بنوشتن و خواندن این سخن همه کس را رغبت افتد و چون این مجموع دویست بیت آمد او را نصاب الصبیان نام نهادم

القطعة الاولی فی بحر المتقارب المقصور

چو اندر تقارب نهی پا درون — به تقطیع وزنش چنین کن برون

فعولن فعولن فعولن فعول — زهی دولتت را فلک رهنمون

الله است و الله و رحمان خدای — دلیل است و هادی تو گو رهنمای

محمد ستوده امین استوار — بقرآن ثنا گفت وی را خدای

بشیر است و منذر محمد نبی — خلیفه چهار اند ای نیک رای

ابوبکر عمر هم امامان دین — چو عثمان و حیدر ثنا را سزای

صحابه است یاران و آل اهل بیت — که اسلام و دین است از ایشان بپای

سما آسمان ارض و غبرا زمین — محل و مکان و مقام است جای

سقر دوزخ و نار آتش ولی — که جنت بهشت آخرت آن سرای

رید شش قفا خیره و وجه روی — فخذ ران عقب پاشنه رجل پای

شفه لب لسان چه زبان فم دهان — ید و جارحه دست و حلقوم نای

فرس اسپ و بغل استر و سرج زین — بعیر اشتر است و جرس چه درای

رجل مرد و مراه زن زوج جفت — غنی مالدار است و مسکین گدای

قنات است کاریز و عذب آب خوش — چو ینبوع چشمه حما چیست لای

کران عود و بربط و تر شه عدرود — ولی صنج چنگ است و مزمار نای

عفر خاک و هیثم چو هرماس شیر — مرثیه عزیمه چو اندیشه رای

ثمن چه بها و بهاد و شنی — ثبور است و یل و ثبور و یل وای

عیون شور چشم و بلید سست کند — بود لوذعی المعی تیز رای

ای ثابت بود

الزوج اسم جنس یتناول المذکر والمؤنث کما قال احد الزوجین یعنی الرجل والمراة

ای فریاد و فغان

هدی راستی کذب و فریه دروغ — عفیف و حصور و ورع پارسای
حقیق و جدیر و قمین و حری سزاوار و هاکیر و ادخل درای

القطعة الثانیة فی بحر المجتث المخبون المقصور عروضه

بحر مجتث از آن طبعها شتاب کنند — گر آن سخن همه چون لؤلؤی خوشاب کنند
مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلات — چنین کنند چو تقطیع او صواب کنند
ضیا و نور و سنا روشنی افق کرانه — فتی خفیف جوان و سبک ثقیل گران
ذهب زر است و حدید آهن و رصاص ارزیز — لجین سیم و زجاج آبگینه معدن کان
نحاس و صفر مس و روی و آنک است سرب — حلی است زیور و غالی گران رخیص ارزان
جراز و سیف و حسام است و عضب و صارم تیغ — مجن و جنه سپر سهم تیر و قوس کمان
عضب پی و یلب جوشن است و درع زره — وهق کمند و لی نصل و معبله پیکان
عجاج و نقع و قتام و هبا و هیج غبار — کلوم خستگی و موت مرگ و مره توان
حشاشه باقی جان و عراضه راه آورد — قراضه ریزه زر درج سود و خسر زیان
یغوث و نسر و یعوق است و یعل و سواع و لات و منات است نامهای بتان
صنم چو نصب و نصب دان و جبت و ند و ثن بت و وثنی بت پرست و ال یمان
هدف نشانه غرض هم خسیق و زهگیر شست — و ترزه آمد و معراض تیر گز میدان

القطعة الثالثة فی بحر الرمل المثمن المقصور عروضه

خوشتر استاد بحرها بحر رمل بر اتفاق — بیش باشد طبعها را سوی نظمش اشتیاق
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات — شاد باش ای مفخر اهل خراسان و عراق
جید گردن صدر سینه رکبه زانو راس سر — ثوب جامه رزق روزی زاد توشه باب در
عرش سقف و بیت خانه کحل سرمه رمل ریگ — حسن خوبی قبح زشتی جاف خشک و رطب تر
ذئب و سرحان سید گرگ و سبع بجش فاره موش — حیه مار و حوت ماهی طیر مرغ و ریش پر
عین چشم و انف بینی حاجب ابرو شعر موی — نقی مغز و شحم پیه و اذن گوش طروش کر
هدنه صلح و حرب جنگ و یوم روز و لیل شب — غیظ خشم و ضحک خنده حکه خارش نقبه کر
شارق و شمس و ذکا و یوح و بیضا آفتاب — سام و تبر و عسجد و عقیان و عین و نضر زر
نیک صحبت قبله بوسه مهر کابین خدن دوست — زوج شوی و زوجه زن عرهات سست و فحل نر
حنطه گندم دخن ارزن خبز نان و لحم گوشت — اصل بیخ و فرع شاخ و بذر تخم و قطف بر
لجه و دامادو یم و بحر دریا قعر بن — فیل پیل و بق پشه ظبی و حمار آهو و خر
شط و شاطی عدوه جا فد عیقه و ساحل کناره — معبر آنجه بگذراند معبر آن جای گذر
بز جامه ستر پرده رقعه پاره رث کهن — الظهاره آبره و البطانه آستر
جمع و اطلس شید مان و اوس باشد — فرض و عجوه نام خرما شرق میدان نام جو

زبره یکپاره آهن و هم کسره دان یکپاره نان — جذوه دان یکپاره آتش فلذه یکپاره جگر

شب‌نشینی هجیر و شیمه دیدن و داب است خوی — غیث باران ثلج برف و ناد نم مبلول تر

القطعة الرابعة في بحر المجتث المخبون المقصور وقد مرّ مثاله

قمیص پیرهن و کم آستین و شبی دستار — چو ذیل دامن جامه است و تکه بند ازار

کثیر بی حد و وافر تمام و ناقص کم — قلیل و نزر و یسیر اندک و حساب شمار

قطاب جیب و سراویل ازار و خف موزه — عباد سازه و جسر پل زمام مهار

مدینه و بلد و مصر شهر و سور ربض — چنانکه معرکه لشکرگه است و حصن حصار

صحیفه نامه قلم خامه دان و سکین کارد — خیاط و مخیط سوزن چو خرت و سم سوفار

لبیب عاقل و غمر و غبی و غافل کول — شقیق دادر و ردء و رفیق و صاحب یار

حدیقه باغ و خشیش چوب و خوخ شفتالو — سفرجل آبی و تفاح سیب و رمان نار

مراح جای شتر مربض است جای غنم — کناس دان و وجار آن آهو و کفتار

احد یکی عشره ده مایه صد اثنان دو — ثلث و خمس سه و پنج و اربع است چهار

ولیک ستة و سبعة ثمانیة تسعة — شش است و هفت و دگر هشت و نه چو الف هزار

چو بیست آمده عشرین از آن ثلثین سی — چو اربعین چهل و پنجهش تو خمسین دار

چو شصت ستین و هفتاد باز سبعین است — دگر ثمانین و تسعین توالیست مدار

۳۲

عقار و قهوه و راح و مدام و قرقف می — کمی دلاور و فارس سوار و صید شکار

عقور کلب گزنده جمل نرینه شتر — خریف فصل خزان و ربیع فصل بهار

قبیل و امت و عصبه چو رهط و فرقه گروه — چنانکه ایم و حنش اژدر است و اشجع مار

بطین بزرگ شکم باشد و جرین مربد — بشیر مژده دهنده حمیر جمع حمار

قضیم دان جو خر معلف و آری آخور — علیقه توبره نشوار و جره چه نشخوار

غرب بدست و صنوبر خلاف ناژ و بید — چو نخل خرما و فرصاد توت و دلب چنار

تصافح است گرفتن چو دست یکدیگر — تعانق است گرفتن کنار و حجر کنار

عد لباده بود خال و بر نهاره لبد — بلاس خلس درخت و زمین و آب عقار

شمامه عطر بود بوی و بویدان جونده — بمد و قصر تو ماورد را گلاب شمار

رحیض شسته دنس شوخگن بری بی جرم — ذلول رام و وسن خفتن و یقظ بیدار

حباب غنچه آب و حبیب دوست بود — طبیب هست پزشک و سقیم دان بیمار

چو طلح و خمط درخت اراک باموز است — چو اثل شوره گز و شوک خار و سدره کنار

ورق چو برگ درخت است و غصن شاخ درخت — چو دوح بیخ درخت و عنام اسفیدار

القطعة الخامسة في بحر المجتث المخبون المحذوف

قریب و دکن و حمیم است خویش و ابن پسر — ولید و طفل بچه ام و والده مادر

رحم قرابت و زهدان بود جنین دامادی — چنانکه صهر خسر و والد و اب است پدر
زکی است پاک و حفی مهربان خفی پنهان — جلی پدید و نبی و رسول پیغمبر
ملک فرشته فلک چرخ و مشتری برجیس — شهاب و کوکب و دری و نجم چه اختر
فلق سپیده شفق روشنی اول شب — ربیبه دختر زن بنت و ابنه دان دختر
دعی است چو متبنی پسر گرفته چنانک — مجره کاه کشان و خط استوا محور
حمل بره بقر و ثور گاو و عجل بچش — مراره زهره طحال و کبد سپرز و جگر
بعید دور و ورا پس امام پیش و وسط — میانه وسط میان تحت زیر و فوق زبر
علات سندان و فطیس پتک و منفخ دم — قدوم و منحت تیشه حصین و فاس تبر
سوار دست برنجن چو پای را خلخال — وشاح و عقد حمایل دعات و تاج افسر
بدی نخستین و ثانی دوم اخیر پسین — نقیض اولی اخری و آخر ست دگر
بکیم گنگ و دریعه وسیله مرجل دیگ — ندیف پنبه شیده شناس و قد خطر
قمیص کرته و یلمق قبا و ریطه دکوی — نصیف هم چو خمار ست و مقنعه معجر
اجاج تلخ و تفه بی مزه است و مالح شور — فرات عذب و زبیب و امیغه مویز و کبر
عجین خمیر و دقیق آرد و نخاله سبوس — ادام نانخورش و قند و سکر است شکر
شفا جرف لب و وادی و هار افتاده — جهت چو وجهت و شطر است سوی

33

حزام تنگ و ثفر پاردم لجام لگام — عنان دوال وی و منطقه نطاق کمر
شراره جذوه بود مارج و شواظ و لهب — زبانه فحم چو انگشت رماد خاکستر
رکاز و کنز بود گنج و صیرفی صراف — ستوقه سته و حداد و قین آهنگر

القطعة السادسة في بحر الرمل المثمن المقصور عروضه

فرخ و فروج است جوژه بیضه تخم مرغ و خود — چو عنب انگور و تین انجیر و کمثری مرود
اصفر و فاقع چه زرد ست احمر و قانی است سرخ — هست اخضر سبز و افیح روشن و ازرق کبود
جندل و صخر و حجر چو جلمد و جلمود سنگ — هست حصبا سنگ ریزه ماء و وادی آب و رود
جود فیض و جود بخشش جوده نیکی جوده تگ — وعظ و میثاق و تحیت پند و پیمان و درود
غبن دزد زدها زیانست و غبین در ربها — چو غنا دان بی نیازی و رد بعد خوانی سرود
طیر دایر حی زنده دبس دوشاب طمع امید — توم سیر و جلجلان کشنیز چو حمص نخود
تاجران سالار بازرگان و فاجر نابکار — صاعد آن مردی که بالا میرود هابط فرود
ثوم باشد باقلا و ذره ارزن سلت جو — پس عدس منجو دگر مج ماش چو حمص نخود
نثر و شتی را پراگنده شمر مجموع گرد — رازیانج بادیان سک بوی خوش از خر فرود
هاویه دان چو جهنم دوزخ و غساق ریم — دود کرم و دخ نخاس است و دخان یحمود دود
ترس جوب و قرن و مجنت چو درق باشد سپر — امت و ربوه نجد بالا چو صبب باشد فرود

القطعة السابعة في بحر المجتث المخبون المحذوف

سعال سرفه و سرعت شتاب و لبث درنگ / قصیر کوته و واسع فراخ و ضیق تنگ

هلال ماه نو است و قمر مه و قمرا / شعاع او زهر و صبغ چه شکوفه و رنگ

اشیخ شکسته سر و لحیه ریش و اقرع کل / اشل و اقطع بی دست دان و اعرج لنگ

قبیل کشته و عظم استخوان ضبع کفتار / تو فهد و دب و نمر یوز دان و خرس و پلنگ

غراب زاغ و هزار است عندلیب و کعیت / ولی حمامه و کرکی کبوتر است و کلنگ

قصب نی آمد و طرفا گز و یراعه غرو / چنانکه ثعبان و تمساح اژدها و نهنگ

فقاهه دانش و کافی بسنده و طبع منش / ذلیل خوار و عزیز ارجمند و قصد آهنگ

چو طیبه طیبه یثرب مدینه ام قری / چو بکه مکه شناس و صفا و مروه دو سنگ

حجی قزع ترع و دو ضبه مرغزار شناس / وطر چه حاجت و صلح آشتی خصومت جنگ

سویق پست و جشیش و جریش بلغور / جشب طعام درشت است و حوک جیه بوینک

قفا ز نان تهی فوج و حزب و ثبه گروه / ثبات خواب و شقر فوه لاله و رودنک

ذکی است زیرک و نحریر و حبر دانشمند / ادیب را ادب آموز دان ادب فرهنگ

القطعة الثامنة في بحر المتقارب المثمن السالم اجزاؤه

تراب و رغام و ثری خاک و طین گل / وطن جایگه کرم رز ربع منزل

ده اسب اندد تا ختن هر یکی را / بترتیب نامیست روشن نه مشکل

مجلی مصلی مسلی و تالی / چو مرتاح و عاطف حظی و مومل

لطیم و سکیت ارب حاجت عرق خوی / فواد است و قلب و جنان و حشا دل

دهم را دو نام دگر هست میدان / یکی هست فاشور و دیگر چه فسکل

عیو درست رشکین لبوس است ضدش / اسیف است غمگین نحیف است بیدل

تو صفرا چو عوجا کمان دان و دیگر / مزکی شمر همچو مذبوح بسمل

حصان اسب نر حجر دان ماد یان / بود مهر کره شتر بچه قرمل

لبن خشت خام است و آجر چه بخته / عسیر ضد آسان عویص است مشکل

القطعة التاسعة في بحر الخفيف المسدس المقصور

خوشتر از بحرهاست بحر خفیف / وزن او اصل مثنوی لطیف

فاعلاتن مفاعلن فعلاتن / کل شیء من الظریف ظریف

من و عن از الی و حتی تا / این کو کیف چون ام و او یا

فی درست و علی بر و کم چند / نحن ما انا و ایا ما

انتم و کم شما و ذا این مرد / اینما همچو حیثما هر جا

فی پس و قبل پیش و بعد سپس / له مر و لی مرا لنا ما را

صه مکو مه مکن دع و ذر مان / لم و لما نه و هلم بیا

این و لو گر متی کی و لا نه   انت تو انت زن و لی تنها

مذ و منذ از فلان زمان باز است | ثمه آنجا و ههنا اینجا
غیر جز قط هرگز ایضا نیز | ربه و ربما و رب بسا
ذی و هذی و هذه این زن | مرد را ذا و ذو است یا هذا
انا و اننی و انی من | ما چه و من که هر که و مع با
تلک آن زن چو ذلک آن مرد | ایها و ایه دور شو بفزا
مهلا آهسته باش و واها خوش | قلما اندکا و بخ نیکا

القطعة العاشرة في بحر المجتث المخبون المقصور

رجا امید و کرانست سوغ و حل و جواز | روایی و نصفة عدل و صوت و جرس آواز
حضیض و غایر و غور است و هجل و وهده نشیب | یفاع و ربوه و تل است و نجد و هضبه فراز
طعام خوردنی و فحل نر و ملح نمک | ارز برنج و مرق شوروا قلو لاقاز
قصید مغز سطبر است و راز مغز تنک | قدید قاق و سمین فربه و طویل دراز
مخیض دوغ و لبن شیر و کزبره گشنیز | کراع پاچه جبن و بصل پنیر و پیاز (لف ونشر)
سمید و درمکه نان سفید و خل سرکه | رغیف گرده و بدء است و ابتدا آغاز
قطیع دان رمه جدی و عناق بزغاله | چنانکه معز بز و ضان میش و تیس نهاز
ابو الملیح چکاوک و راست قبره نام | چو نسر کرکس و چو صقر چرغ و بازی باز

صفیر چرد و حبار آشوار و مخلب چنگ | حدید تیز و مسن چه فسان و مقطع گاز
تکرع است و وضو آبدست و نیت عزم | بنیه قبله و کعبه است چو صلوة نماز
عطاس عطسه عجف لاغری جذام خوره | جبان و هاع و هدان بددل و تسحب ناز
علانیه علن و جهر آشکاره بود | ضمیر و فکر چه اندیشه سر و نجوی راز
کلیم هم سخن است و حریف همپیشه | قرین ندیم بود همدم و شریک انباز
اکیل همخوار و همکاسه و سمی همنام | رفیق یار موافق عشیر چه همساز

القطعة الحادية عشر في بحر الرمل المثمن المقصور عروضه

قوم و عطریف و حلاحل سید و راس و همام | مهتر است و دست صدر و شی چیز و اسم نام
عقوه ساحت امر کار و قول گفت و فعل کرد | جنب پهلو جار همسایه نگهبان سطح بام
لون رنگ و ریح بوی و باد غین و غیم میغ | نوم خواب و مشی رفتن بعد دوری خطوه
زبده مسکه دهن روغن قطن پنبه صوف پشم | کوز کوزه قصعه کاسه قدر دیگ و کاس جام (لف ونشر مرتب)
لفت شلغم بقل تره زرع کشت و ریع دخل | کدس خرمن حزمه دسته صعب و انف تند و رام (لف ونشر مرتب)
ثغر و سن و ضرس دندان ظفر ناخن جلد پوست | خد رخ و جوف اندرون ضیق و حنک تنگی و کام
آدمی انسی و انسان مردم و جنی پری | اجر مزد و رشوه پاره غرم تاوان دین وام
سقم بیماری و صحت تندرستی تیه کبر | قیح و دم ریم است و خون القلس قی النخام (لف ونشر مرتب)

اصبع انگشت است لیک ابهام انگشت بسر است ... باز سبابه است و وسطی بنصر و خنصر عام

حبالا کیله دو زاغی ، الحل و قیقال و ابطی و اسیلم باسلیق ... فصد از ین رگها کند هر شخص دا مرد حجام

عام و حول و حجه سال اسبوع هفته شهر ماه ... سبت شنبه جمعه آدینه جباله یا پی دام

چو احد یکشنبه اثنان و ثلثاء اربعا ... هست دوشنبه سه شنبه چار شنبه و السلام

روز پنجشنبه بود یوم الخمیس و ذو لباب ... صاحب عقل و برید پیک و تاریکی ظلام

پنجشنبه شد خمیس و غره اول ماه ... منتصف شد نیم ماه و سلخ آخر شد مدام

حین و ابان و انا وقت و جدیدان روز و شب ... غدوه بکره بامداد و فجر و مغرب صبح و شام

القطعة الثانية عشر في بحر المتقارب المثمن المقصور

ثمر میوه حب دانه و تبن کاه ... طریق و سبیل و صراط است راه

صبی کودک و شیخ خواجه نفس دم ... و جند و جیش است و عسکر سپاه

عرض خواسته طارف و تالد ش ... نو و کهنه دان و فاسد تباه

غد و امس عکس فردا و دی ... چو ابیض سفید است و اسود سیاه

حجی حجر و لب است و نهیه خرد ... خطا جرم و ذنب است و عصیان گناه

ذنوب است و غرب است و سجل است دلو ... رکی است و بیر و قلیب است چاه

حطب هیزم است و جراب و حصب ... فروزینه عشب و کلاء دان گیاه

مناص و مفر است جای گریز ... ملاذ و معاذ است و ملجا پناه

ذهاب و مجی رفتن و آمدن ... سیاحت بگشتن سباحت شناه

حکم داور و محکمه جای او ... ولی بینه همچو شاهد گواه

القطعة الثالثة عشر في بحر المجتث المخبون المقصور

مبارز و بطل و باسل و شجاع دلیر ... شعیر و ضیره و کتان جو است و جاورس و زغیر

غضنفر و اسد و لیث و حارث و دلهاث ... هزبر و قسوره و حیدر است و ضیغم شیر

رقاد و هجعه خفتن سهاد بیخوابی ... بذول و باذل و ماتح سخی و شبعان سیر

عوج کجی و جرذ بی گیاه و امت بلند ... خبار نرم و اخاذه غدیر و قاع کویر

القطعة الرابعة عشر في بحر الهزج الاخرب المقبوض الابتر

در بحر هزج زحاف بسیار آید ... وین بحر ترا همیشه در کار آید

مفعول مفاعلن مفاعیلن فع ... تقطیع کنی چنین پدیدار آید

بنصر و عتب و دنب چهارم فتر است ... اینها همه چیست فرجهای شبر است

القطعة الخامسة عشر في بيان ازواج النبي عليه السلام

نه جفت نبی که پاک بودند همه ... بد عایشه و خدیجه محترمه

با ام حبیبه حفصه بود و زینب ... میمونه صفیه سوده ام سلمه

القطعة السادسة عشر في بيان عمات النبي عليه السلام

عمات نبي ششند ای مرد حکیم • بشنو تو اسامی و بگیر این تعلیم •
با عاتکه و امیمه بشمار بهوش • اروا و صفیه نیز هو آمر و حکیم •

القطعة السابعة عشر فی اولاد النبي عليه السلام

فرزند نبي قاسم ابراهیم است • بس طیب و طاهر از در تعظیم است
با فاطمه و رقیه ام کلثوم • زینب شمر از تر اسر تعلیم است

القطعة الثامنة عشر في بيان عدد موالي النبي عليه السلام

چون بر شمر از مضارع اخرب زتو نشان • تقطیع او چنین کن در حال و در زمان
مفعول فاعلات مفاعیل فاعلات • ای نیره از جمال تو خورشید آسمان
مولی دوازده است نبی را یکی نبه • دیگر فضاله انگه نبیع است نه هبه
ثوبان رباح و صالح و مدعم یسار و زید • بورافع و ضمیره کبیسه مویهبه

القطعة التاسعة عشر في بيان عدد سور القرآن وجامعيه

بشکست زاعجاز نبی مرسل • زآیات نبی قاعده لات و هبل
سوره صد و چارده است قرآن بس • جامع صد و چار ده هست از دو یجمل

القطعة العشرون في بيان شيوخ القرآن

استاد قرائت بشمر پنج و دو بیر • بوعمرو علا و نافع و ابن کثیر •
بس حمزه و ابن عامر و عاصم دان • زین جمله کسایی شمر و هفت بگیر •

القطعة ٢١ فی بیان سور التی نزلت بالمدینة

نود و حج و انفال مدینی میدان • بالم یکن و زلزلت احزاب همان •
پنج اول و قد سمع و رعد و حدید • فتح و بس و بیش و دهر و نصر و رحمان

القطعة ٢٢ فی بیان قلاع التی فتحها النبي عليه السلام من الخیبر

زخیبر بستد مصطفی هفت قلعه • خدایش چو داد آنجنان ملک سالم •
کتیبه بود ناعم و شق و انگه • غموص و نطاط و سطیح و سلالم •

القطعة ٢٣ في بيان العشرة المبشرة

ده یار بهشتی اند قطعی • بوبکر و عمر علی و عثمان •
طلحه است و زبیر و بو عبیده • سعد است و سعید و عبدرحمان

القطعة الرابعة والعشرين فی بیان المعصومین

نام های چارده معصوم در یک بیت من • گفت خواهم تا بماند یادگار اندر زمن •
مصطفی و سه محمد مرتضی و سه علی • جعفر و موسی و زهرا یک حسین و دو حسن

القطعة السادسة والعشرون فی المفتیین من الصحابة

ثم ابنه علي زين العابدين
ثم ابنه محمد الباقر
ثم ابنه جعفر الصادق
ثم ابنه موسى الكاظم
ثم ابنه علي الرضا ثم
ابنه محمد التقي ثم
ابنه علي النقي ثم ابنه
الحسن العسكري
ثم ابنه محمد المهدي

مفتیانِ صحابه ده بوده اند — عایشه آنکه یازده هست بوی
خلفا و معاذ و بو دردا — اشعری و کنیف و زید و ابی

القطعة ۲۶ في بيان الاسامي التي لا ينصرف من الانبياء والملائكة

نامهای پیمبران و ملک — هست لاینصرف مگر شش کس
صالح و هود و لوط و با شعیب — باز نوح و محمد آمد و بس

القطعة ۲۷ في بيان معاني لفظ النحو الثمانية

هشت است بلغت معانی نحو — ای زبدهٔ عصر و فخر ابرار
قصد و جهت است و ابر و جایی — مثل است و قبیله نوع و مقدار

القطعة ۲۸ في بيان القاب الاعراب والبناء

رفع و ضم اعراب پیش است ای پسر — هست فتح و نصب اعراب زبر
کسر و جر با شد یقین اعراب زیر — جزم و ساکن قطع و وقف ای پسر

القطعة ۲۹ في الايام النحسات من كل شهر

هفت روزی نحس باشد در مهی — گر نگه داری نبینی هیچ رنج
سه و پنج و سیزده با شانزده — بیست و یک با بیست و چار و بیست و پنج

القطعة ۳۰ في ان رجال الغيب في اي ناحية يسكنون كل يوم

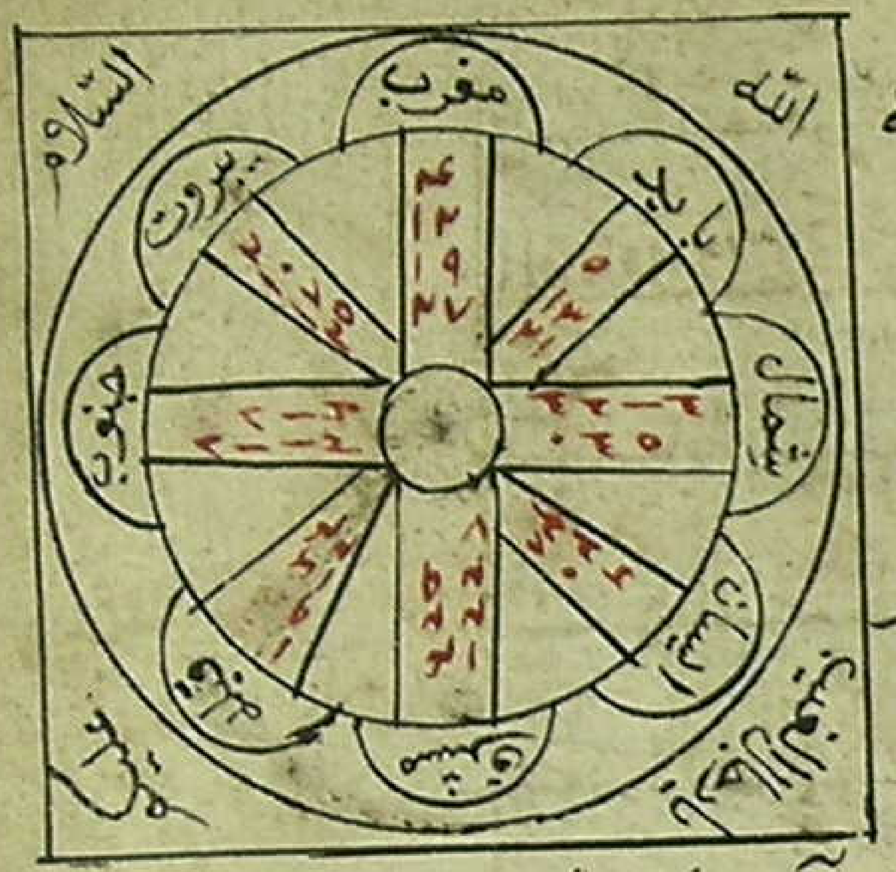

سوی مشرق دوشنبه و شنبه — نروی ای برادر من به
و آنچه در مغرب آورد کینه — روز یکشنبه است و آدینه
روز سه شنبه و چهار بفال — نروی زینهار سوی شمال
پنجشنبه که سر برآرد خود — رخت خود جانب جنوب مبر

القطعة ۳۱ في بيان الاوجاع المهلكة للانسان

خشن و لادغ است و اعیایی — جدری و ممد و حکاک
ناخس و دخو و کاسر و ضاغط — و آن مفسخ گزو عضل شد حاک
ضربان و ثقیل و ثاقب باز — و آن مسلی که اوست اصل هلاک

القطعة ۳۲ في بيان فيء الزوال وتفاوته

یک قدم فیء زوال است اول سرطان و بس — تا بمیزان یک قدم در هر مهی افزون شود
بعد از آن تا جدی افزون دو قدم در هر مهی — عکس این نقصان در آمد حکم باری چون شود

القطعة ۳۳ في بيان اسامي الشهور بتاريخ الروم

چو از بحر هزج خرم شود دل — بود آسایش جانها ش حاصل
مفاعیلن مفاعیلن فعولن — چنین تقطیع کردش مرد عاقل
دو تشرین و دو کانون و پس آنگه — شباط و آذر و نیسان ایار است

حزیران وتموز وآب وایلول   نکه دارش که از من یادگارست

القطعة ٣٤ في بيان اسامي الشهور بتاريخ الفرس

هزج ار گر تمام ارکان همی خواهی ازو بگذر   بگیر این وزن را یاد و بکن این قطعه را از بر
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن   زهی بافر یزدانی زهی اولاد پیغمبر
ز فروردین چو بگذشتی مه اردیبهشت آید   بمان خرداد و تیر آنگه که مرداد آن همی باید
پس از شهریور و از مهر و آبان آذر و دی دان   که بر بهمن جز اسفندارمذ ماهی نیفزاید
شمار فارسی بر جملگی خود راست می آید   مگر آبان مه هست کاندر شمار پنج و سی آید

القطعة ٣٥ في بيان الشهور بتاريخ العربي

رمل مخبون راهست لطافت بکمال   چو ببر سندت تقطيع چنين کن در حال
فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات   عشرت و عیش جهان نیست بجز خواب و خیال
ز محرم چو گذشتی چه بود ماه صفر   دو ربیع و دو جمادی ز پی یکدیگر
رجب است از پس و شعبان رمضان و شوال   پس بذي القعده و ذي الحجه بکن نیک نظر

القطعة ٣٦ في بيان السيارة السبع بلسان العرب

هفت کوکب شناس گیتی را   گاه از ایشان نظام و گاه خلل
قمر است و عطارد و زهره   شمس و مریخ و مشتری و زحل

القطعة

القطعة ٣٧ في بيان السيارة السبع بلسان العجم

کواکب مه و تیر و ناهید دان   چو خورشید و بهرام و برجیس و کیوان

القطعة ٣٨ في بيان اسامي البروج

بر جمادیدم که از مشرق برآوردند سر   جمله در تسبیح و در تهلیل حی لا یموت
چو حمل چون ثور چون جوزا و سرطان و اسد   سنبله میزان و عقرب قوس و جدی و دلو و حوت

القطعة ٣٩ في بيان علامة البروج في التقاويم

از حمل صفر الف ز ثور نشان   بی ز جوزا و جیم از سرطان
چون اسد دال کرد سنبله هی   واو ز میزان نهاد و عقرب زی
قوس حا طا نشان جدی نهاد   دلو یا یا الف بما هی داد

القطعة ٤٠ في بيان بيوت الكواكب

حمل و عقرب است با بهرام   قوس و حوت است مشتری را رام
ثور و میزان چو خانه زهره است   مر زحل راست جدی و دلو مقام
تیر جوزا و خوشه مه سرطان   خانه آفتاب شیر مدام
رمز کی گفتم از نجوم ترا   تا بیاموزیش تمام تمام

القطعة ٤١ في بيان الجمل الصغير

یگان شمار ز ابجد حروف تا حطی   چنانکه از کلمن عشر عشر تا سعفص

ولیکن از قرشت تا ضظغ بود صد صد ... ذل از حساب جمل شد تمام مستخلص

القطعة في بيان مقدار سكون الشمس في كل من البروج

خور بجوزا سی و دو سی و یکیست ... حمل و ثور و شیر با یس و بیش

دلو و میزان و حوت و عقرب سی ... بیست و نه قوس و جدی بی کم و بیش

لا و لا لب لا و لا لا شش مهست ... لل کط و کط لل شهور کو تهست

القطعة في تعيين موضع القمر من البروج

هرچه از ماه شد مضی کن ... پنج دیگر فزای بر سر آن

پس بهر پنج از آن ز موضع شمس ... گیر برجی و جای ماه بدان

القطعة في بيان قبايل بني سبا

اشعر و عمر و حمیر و کهلان ... مرو اغار و عامله ز سباست

این چنین جایهای با نزهست ... جنت ثانی و ممر صباست

القطعة في بيان مواضع الاحرام

جای احرام عراقی ذات عرق است ای پسر ... ذو الحلیفه مر مدینی را و جحفه شام را

باشد احرام یمانی از یلملم معتبر ... از قرن گیرند نجدی بیکمان احرام را

القطعة في بيان اسنان البقر

تبیع

40

تبیع و جذع سن گاو است و آنگه ... ثنی و رباعی سدیس است و صالغ

القطعة في بيان اسنان الابل

مخاض و لبون است و حقه جذع پس ... ثنی و رباعی سدیس است و بازل

القطعة في بيان اسنان الاغنام

جذع دان ثنی پس رباعی سدیس است ... پس آنگاه قارح ز اسنان اغنام

القطعة في بيان اسنان الافراس

تو حولی جذع دان ثنی پس رباعی ... پس آنگاه قارح ز اسنان اسبان

القطعة في بيان طبقات العين ورطوباته

کرد ای فرید کار تعالی بلطف خویش ... چشمت بهفت پرده و سه آب منقسم

صلب و مشیمه شبکه زجاجی و پس جلید ... پس عنکبوت و بیضه عنب قرن و ملتحم

القطعة في بيان عدد الماءات في النحو

جمله ماءات در یک بیت منظوم آمده است ... بشنو از من ای نظام الملک مولانا حسن

شرط و تفسیر و تعجب مده و نفی و خبر ... مصدر و جحد و صله تفخیم و استفهام و من ١٢

القطعة ٣٥ في بيان علل موانع الصرف

علت مانع ز صرف اندر سخن نه آمده است ... یاد گیر ای بو الفضایل از پدر این فایده

عدل و تعریف است و عجمه و صفه و ترکیب و وزن ... جمع و تأنیث و الف در پیش نون زایده

القطعة ٥٤ في بيان الحروف الجارّة

هفده حرف جر بود میدان یقین ای پیشوا ... کاندرین یک بیت آمد جملهٔ بی چون و چرا

با و تا و کاف و لام و واو و منذ و مذ خلا ... رب حاشا من عدا فی عن علی حتی الی

القطعة ٥٥ في بيان تاريخ السنين بلغة الترك

موش و بقر و پلنگ و خرگوش شمار ... زین چار چو بگذری نهنگ آید و مار

آنگاه باسب و گوسفند است حساب ... حمدونه و مرغ و سگ و خوک آخر کار

القطعة ٥٦ في بيان أسباب الحسن

ده چیز لازم آمد تا خوب شد ... هر چیز را از آن بطلب در چهار چیز

خورد و کلان و گرد و بلند و دراز باز ... باریک و تنگ و سرخ و سفید و سیاه نیز

القطعة ٥٧ في بيان أوزان المعدنيات

نه فلز مستوی الحجم چون برکشی ... اختلاف وزن دارد هر یکی بی اشتباه

زر لکن زیبق الماسرب دهن ارزیز حل ... فضه نداهن یکی مس و شبه مه صفر ماه

القطعة ٥٨ في بيان أوزان المعدنيات مثل القطعة الأولى

زر دوی جند هفتاد و یک درم سیماب من ... چل و شش است زاد ارزیزسی و هشت شمار

ذهب صد است و سرب پنجه و نه آهن چل ... برنج و مس چل پنجست و نقره پنجه و چار

القطعة ٥٩ في بحر الهزج المثمن السالم اجزاؤه

هزج را گر تمام ارکان همی خواهی از او بگذر ... بگیر این وزن را یاد و بخوان این قطعه را از بر

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن ... زهی با فر بزدانی زهی اولاد پیغمبر

کتف شانه معاوده عهد بازو یسیر آسان ... زهجی و زمکی دنبه مرغ و شوی بریان

صم گری بکم گنگی عرج لنگی بکه کولی ... علیم و عالم و علام دانا و اسی بزمان

سحاب و عارض و مزن و غمام ابر است و ظل سایه ... حیا و وابل و وسمی و مدرار و مطر باران

ربیع اسم بهار آمد خریف اسم خزان انگه ... شتا و صیف بی شبهت زمستانست و تابستان

عدو و خصم دشمن دان حذار و خوف ترسیدن ... وثاق و نکل بند آمد حصین و سجن چه زندان

ابی سرکش بغی کاهل طری تازه جنی چیده ... خزی رسوا دنی ناکس ضنی لاغر بهی تابان

سغب غرث و طوی جوع است مهد دها و نعت ازوی ... یکی سعبان دوم غرثان سیم طیان دگر جوعان

کلف عشق و صلف لاف و سند سال و انین ناله ... حذر خاشع فزع خائف قلق هایب وجل ترسان

تقی و متقی پرهیزگار و عبقری نیکو ... سفین سوهان کدر تیره خدر خیره سدر حیران

و تد میخ و وصب رنج و الم درد و جوی سوزش ... اقط بینود و اداز و تیق بدخو میق گریان

خفر بارد شيم سرد و سخين گرم و حزين غمگين | فرح شادي و مسرور دشت و جذلان و فرح شادان

صغر خردي كبر پيري فكز كاني سمج ناخوش | ذنب دنب و لعب بازي طلب جستن خرب ويران

عنا رنج و سنا رفعت جلا نفي و بكا گريه | جنف ميل و خفر شرم و صياح است و صخب افغان

عرين و غيل و غاب و غيضه و ايكه شير بيشه | زبد كفك و سنين قحط و مطا پشت و جراب انبان

تنوفه مهمه و فيفا فلات و سبسب و بيدا | چو بيد و دو بيابان است و لوب و حره سنگستان

القطعة ٦٠ في بحر الرجز المثمن السالم

بحر رجز را گر تمام اركان بخواهي در سخن | بي هيچ شك چون بر سمت تقطيع او زين گونه كن

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن | هر روز در روزت نو شود از گردش چرخ كهن

طود و جبل طود و علم كوه است و حارس پاسبان | طرم و عسل ادي و ضرب شهد است و مجان رايگان

ميزان ترازو حمل بار و وزر خر واري بود | فلك و سفينه جاريه كشتي شراع ش بادبان

لوح و سكاك و جو هوا املاس بر و خالي تهي | شامخ بلند و قله سر معراج و سلم نردبان

جسم و جسد شخص و طلل جو پا و جثمان و بدن | تن ذات هستي كون بودن روح و نفس و مهجه جان

سنور و قط و خيطل و هره است گربه كلب سگ | برغوث كيك و نمل ذره مور جيه عالم جهان

قلت گوي راحت خوشي شرت بدي ملكت شهي | سودت سري جدت نوي كظت پري ديبت كمان

لادغ گزان بالغ رسان آكل خوران راتع چران | طاير پران ماضي بران جاري دوان ساعي دوان

جمع

جمع و فريق و قوم و فرقه امت و معشر فئه | طالق يله شكوي گله هجمه گله راعي شبان

غي و ضلالت گمرهي بغض و عداوت دشمني | تلقا جهت قرآن نبي تبيان بيان آيت نشان

القطعة ٦١ في بحر المضارع الاخرب المكفوف المحذوف

ميزاب ناودان و ندي نم شجر درخت | چون ملتجا پناه و ملك شه سرير تخت

كل و جميع و قاطبه و جمله دان همه | شطر ست و نصف نيمه و جزء است و بعض لخت

فيجن سذاب و ثوم و قند سير و بادرنك | دبا كدو و قرع ترا و شديد سخت

قثا خيار و تلق چكندر جزر گزر | نعناع پودنه است و اثاث و متاع رخت

خدعه فريب و صبر شكيب و جمال زيب | زي و لباس كسوه و چون جد و حظ بخت

القطعة ٦٢ في بحر الخفيف المخبون المحذوف

سكر مستي و صحو هشياري | نصر و عون و مظاهرت ياري

مبرم و متقن و متين محكم | مظلم و داج و مدلهم تاري

وهن و وهي است و وني سستي ليك | ذل و ذلت هوان و هون خواري

ابتهال و ضراعت است و ضرع | استكانت تضرع زاري

قسم و حلف و يمين سوگند | ذمي و اهل ذمه زنهاري

يأس و حرمان قنوط نوميدي | چون تعطل بطاله بيكاري

قردكتي قضاعه سك آبي   خرفه بيشه خرا سزاواري

عرف خوش بوي وعرف نيكوبي   مسك مشك وبراءه بيزاري

ضرب وجلد ست وعضو وهر وزدن من   تركي اورماق وهندوبي ماري

القطعة ٦٣ في بحر الهزج المثمن السالم

وفوق وحدس وشعر وعلم وفقه وفهم داناي   غمار وحفله انبوهي وحده جو وحده تنهايي

عسار ومسكنت جوبوس وفقر وعيله درويشي   مخاتيم ومكاييل كيلها فيلوله بي رايي

تره ضعف وضعيفه احند وحقد وحنق كينه   قسيمه فاره نافه طاقت وقدرت توانايي

الي نعمت مرد رحمت بكي هم نعمت ورحمت   كنان وكن غطا بوشش فضيحت فضح رسوايي

رطب خرما وقنوان خوشه عرجون جوب   نخيل ولينه خرما بن جوسلا سيخ خرمايي

القطعة ٦٤ في بحر المضارع الاخرب المكفوف

ازميل وشفره مخذي نشكرده دان ذكر من   بولاد انيث ضدش واسكاف كفشكر

خنزير خوك ورجس نجس هلب كاسموي   تسخين وقفش كفش ونباجو نبا خبر

شكرست وفرج وخركس وكين اندرون او   مهبل دهانش قهبلس وزب وايرنر

خصيه است خايه عانه زهار ست وسره ناف   ثغره مغاك سينه ودماعه تارسر

كابوس دان سكابه وضاغوط نيد لان من   جاثوم هم مند وهتاك برده در

منهاج

منهاج ومنهج وجد وقصد راه راست   ورد وشريعت وعطن ومورد آب خور

القطعة ٦٥ في بحر المضارع الاخرب المكفوف المحذوف

عقرب جو كزدم است وحمه زهرش ابره نيش   جعبه جفيره همجو وفاض وكنانه كيش

اعصار كردباد وجو نكبا كژ و شمال من   بالا جنوب ضدش صبا بيش دبور بيش

حمي تب وصداع وفؤاد وكباد هست من   دردسر ودل وجكر وجرح وقرح ريش

القطعة ٦٦ في بحر الرمل المثمن السالم المقصور عروضه وعجزه

شمع موم وذيف وبهرج ناسره جيد سره   شادن وخشف وغزال است ودشبا آهو وبره

ثقبه سوراخ است ومنجل داس وبيرم كلبتان   ماشه است وكلو انبر ومنشار اره

شيخ وفاني ويفن هم وهرم بير است و زال من   حيزبون شهله عجوز ودردبيس و شهبره

علو بالا اسفل بستي ذيل دامن قصر كوشك   جذم وبنيان واساس اصل است شرفه كنكره

مقدم العين است ومأقي موق وموق و ماق وم   كنج چشم وموخرش دنبال وهازل مسخره

جوز كوز ولوز بادام است وعجه خايه ريز   چون سرطراط است پالوده مسمن پرورده

القطعة ٦٧ في بحر المضارع الاخرب المكفوف

داخل درون جمد يخ وزحلوفه چيجله   خارج برون طبق ته وضوضاء مشغله

دابوغه خربزه آمد وبطيخ خربزه   چون كعك كاك وقرص كليجه لبا فلله

دماغ جمعه ادمغه

قنفذ چه خار پشت وسلحفاة سنك پشت | ضب سوسمار وضفدع چغز ودلق دله
جبهه چكاد ومفرق فرق ودماغ مغز | ام الدماغ جاي وي وجمجمه كله
طلق ومخاض درد زه وغيل شير حمل | ادره غر وشرى چجري نقطه آبله
وضع آن بچه كه آخر طهرش بود علوق | يتن آنكه باز گونه بيايد بقابله
مطبوخ پخته مغرفه كفكير وقور جوش | انفحه ذيكپايه وطنجيره پاتيله

القطعة ٦٨ في بحر المتقارب المثمن المحذوف

وجيز وملخص بود مختصر | سوى جز نعم آري الا مگر
كأي وكأين وكي وكاء | وكاء بمعني كم اندر خبر

القطعة ٦٩ في بحر الخفيف المحذوف

~~فرفخ ورجله بقلة الحمقا~~
فرفخ ورجله بقلة الحمقا | خرفه دان فرد ومنفرد تنها
معمعان است دفو وحر گرمي | زمهرير است وبرد وقر سرما
ورد گل دان وهندبا كاسني | ارج وطيب وعبق بويا
نعم و وحش چارپا وسبع | دد وجبانه دشت ودار سرا
نجر است ورك جودني سرون | مثل وكفو است وشبه وند همتا
ناس وانس واناس آدميان | پدر ومادر آدم و حوا

القطعة في بحر الرمل

هست منظر روي ومرآت وسجنجل آينه | همچو عيسي سنك وموسي دان وحلاق استره
غير وناهق نر خرست اما اتان ماده خرست | عجل گوساله وليكن جحش وتولب خر كره
چون اكاف وليد دان وبرذعه پالان خر | مفقود افسار است ومخلاة وعليقه توبره

تم

چون اكاف است وليد برذعه پالان خر

برلوح شويله وضع ايتمشلركه بر كيشي خسته اولسه انه كونه اولدي اول كونده
حساب ايده سز اكر يكشنبه كون اولسه بر الغل واكر دوشنبه كونه خسته اولسه
ايكي الغل اكر سه شنبه اولسه اوچ الغل چهارشنبه كون اولسه درت الغل پنجشنبه :
كون اولسه بش الغل آدينه كون اولسه التي الغل شنبه كونه اولسه يدي الغل
اندن صكره اول خسته نوك آدين حساب ايده وداخي نچه كوندر آني حساب
ايده وبو حسابدن صكره يكرمي داخي زياده قاچ اندن صكره اوتوز اوتوز
طرح ايده كوركم نه قالور اكر لوح حياتده بولنور ايسه خسته صحت بوله
واكر لوح مماتده بولنور ايسه خسته صحت بولميه شويله ملاحظه بولونه

لوح الحيات

١	٢	٣
٧	١١	١٣
١٦	١٧	١٩
٢١	٢٢	٢٣
٢٦	٢٨	حال ٥

ولوح الممات

٤	٥	٦
٨	٩	١٠
١٥	١٨	٢٠
٢٤	٢٥	٢٧
٢٩	٣٠	حال

حمل اسد قوس
اوددر اركلدر كوندزدر

جوزا ميزان دلو
يلدر هوادر اركلدر كوندزدر

ثور سنبله جدي
طپراقدر دشيدر كيجه

سرطان عقرب حوت
صودر دشيدر كيجه

Süleymaniye Kütüphanesi	
Kısım	Aşir Efendi
Yeni Kayıt No.	
Eski Kayıt No.	376